¶ Tractatus de pestilentiali Scorra siue mala de Franzos Originem. Remediaqȝ eiusdem continens. cōpilatus a venerabili viro Magistro Joseph Grunpeck de Burckhausenn. super carmina quedam Sebastiani Brant vtriusqȝ iuris professoris.

¶ Egregio Nobiliqȝ viro Bernhardo de walkirch Liberaliũ ſtudiorũ Magiſtro. litterarie ſodalitatis Danubiane lumini ⁊ ornamēto. Ac Canonico kathedralis Eccleſie Auguſtenſis: Joſeph Grunpeck de Burckhauſen Felicitatem optat.

Nacidi pridē humaniſſime vir. inexactiſſimũ ac curatiſſimũ qȝ Eulogiũ quoddam Sebaſtiani Brant. ꝑdocti imprimis et ꝑclari viri. cuius ornatus ſcribēdi character luculētiſſimaqȝ verba oī ſententiarum grauitate hyſtoriarũ qȝ lumīe illuſtrata me mirifice oblectarũt. Habēt ſiquidē nō minus vtilitatis ꝙ̄ ſalis cũctis mortalib⁹ ſubuentura. Inter cetera horũ fluctuũ ⁊ ꝓcellarũ nr̄i eui incomoda hanc cōtinent oī morbo acerbiorē oīqȝ Epidimia magis peſtiferā labē. tam repēte in hoīes demiſſam vt plaga celitus decuſſa eſſe videat̄. quam gentes Frācigenarũ malũ appellāt. qḋ quidē tā horridũ. tam qȝ tetrũ exiſtit vt etiā Herculem in humanis ſi viueret terreri videret̄. Nā eius virus quidē. vt re orbilis admiſcet ſuis ignibus ꝑpetuo crucians humana corꝑa. Suā deinde corruptelam oī veneno acriorē atrabilis otius exaggerat Pituita poſtremo e primogenita ſua natura ꝑculſa itidē cōſumatũ reddit. Ea itaqȝ materies vnũ in locũ cōgeſta ex ꝑfatis corruptis humoribus. tam ſordida. fetida. ſqualida. rancida. īpuraqȝ omi colluuione immũdior efficit̄. vt nihil hominũ nature abhominabilius accedere poſſit. Quā quũ expellere enititur. ad venarũ cōgreſſium circa naturalia virorũ feminarũqȝ demittit. tandē crebrius ꝑcuſſis ꝯtritiſqȝ corꝑis menibus ꝓpugnaculis q̄ȝ dirutis tanta vi ſagitte cōtuſe ad ꝓximos ꝓſiliũt homines. vñ ⁊ affinitatē cum peſtileutia habere videt̄ egritudo hec. Cũ v° ea carmina ⁊ accurata diligentia. ⁊ ſingulari arte ab eodē vtriuſqȝ iuris ꝓfeſſore conſeri pta cauſam remediaqȝ huiuſcemodi acerbiſſimi morbi cōplectētes. in man⁹ meas irrepſiſſent. illico dolor ac ꝯmiſeratio quedā cor meũ ꝑcuſſit. ꝙ

nō ab oībus intelligi possent.tum obscripti grauitatem diffi-
cultatēq; tū etiā breuitatē.et ne. plebei etiā tam salutari re va
cui essent in maternū vt ita dixerim idioma traduxi. Originē
insup huius sordis quā Mentagorā.alij Scorrā seu Plan-
tā noctis ceteri vocitare solēt. ex astrorū cōfiguratōnibus sca
turiēs.remediaq; ex approbatissimorū medicorum volumib⁹
manata.in tractatulū quendā ꝓ viribus meis ꝯficere curaui
q̄ vt spero erit tibi oī vtute nobilitateq; p̄stāti viro hui⁹ īsignis
Capl'i Augustēsis Canōico dignissimo laudi nāq; licz ado
lescentiā pridie egressus sis.Sumpta tū virili doga mox cun
ctis cōtēporancis tuis antecellere cōtigisti. profecto ea que ad
pfecti viri p̄stantiā cōsumationēq; ꝑtinere videnť tibi pecula
ria vendicas.vnde maiori p̄conio quā vt hoc opusculū tibi de
dicarē celebrādus esses.tū non tam hic meus labor tue virtu-
ti ingratus erit.q̄ cū omnib⁹ bonar̄ artiū disciplinis p̄ditis
tum maxime hominibus hoc morbo laborantibus cōsolatōi
⁊ vtilitati.p̄terea oībus legentibus haud iniocūdus. Uale fe-
lix. Date Auguste.ex edibus magistri Sixti Staimack Fau
toris mei p̄cipui.xv.kal.Nouembris.Anno.1.4.96.

¶ Eulogiū Sebastiani Brant. Utriusq; iuris professoris de
Scorra Pestilētiali siue Mala de Frācȝos.Anni.96.ad Jo
hannē Capinon Legum Imperialiū Interpretem.

c Apinon illustres inter memorande poetas.
Germani specimen.nobilitasq; soli.
Fare age nam memini tibi lincea lumina.
Tam modo terrarū.forma.statusq; placet.
Cernis vt in toto.varijsq; tumultibus orbe.
Sit Bellona ferox irrequieta nimis.
Adq; pilam multisiam ludiť vltro citroq; quo nam
Querit in scirpo.scis puto.nodos iners.
Nec Sat scire licet.cui sit Cessura vel olim
Herba.quonam sistere fine globus.
Imperio paucos iam cernimus esse fideles,

Elix modo Germanis Cesarem habere placet.
Pro se quisqz studet ceco regnare tumultu
Detractaqz suum gens modo queqz iugum.
Etas nulla prius.neqz secula cũcta tulere
Tot.modo quot passim.cernimos acephalos
Non placuit ranis pietas mansueta tonantis.
Pamphagus in penam rex dat Ibis eis.
Queqz nouum regem fatue expetiere.columbis
Improbus atqz vorax rex datur accipiter
Grecia Romanis cupiens desciscere habenas.
Perdita.Rectoris fert dira iuga mali
Queqz fidem capiti subtraxit acerbius e heu
Jam caput.⁊ dñm sustinet illa trucem
Optime phorcigena.⁊ diuum iustissima cura.
Pegasidum quia non cura beata colis.
Inter multa quidem que me nescire fatebor
Ingenue.hoc vnum te ꝓpe scire reor
Germanos vel ad hoc summo conamine niti
Quo sibi ꝑcidant qđ peperere caput.
Cum ꝓpe finis adest.cessare ⁊ equicia phas est
Hyppurim eneruat grex met equinus equis
Sic Sceptrum assyriis.sic Medis.sic quoqz Persis
Sublatum.⁊ Macedum forcia regna iacent
Inde adeo in terras mittit deus vltor.acerbos
Jam totiens morbos.febris et omne genus
Tot noua monstra.fera.⁊ portenta ostenta ꝓphana ⁊
Nature inuisam multimodamqz necem,
Quis modo septennē.vel saltem ad singula lustra
Non timet horrendam.mortiferamqz luem
Addo alios.aliosqz nouos.concrescere in horas
Inqz dies morbos.quos siluisse velim
Sunt ea tela deum.quibus exitiale piatur.
Atqz flagellatur.deprimitur qz nephas
Fulmina et iccirco manibus fabricata cyclopum

In Jouis irati dicimus esse manu
Cum quibus a mundi compressit origine gentes
Atq3 hominem docuit. viuere et esse deos
Singulaq3 vt. quorū me copia longa fatigat.
Subticeam. hoc vnū sit meminisse satis
Quod modo tam tetru3. quem dicere abhominor. atq3
Horrendū. et fedum. dīj phibere pcor:
Pestiferum in lygures transuexit Francia morbū
Quem mala de Franzos Romula lingua. vocat
Hic latiū atq3 Italos inuasit ab alpibus extra
Serpens Germanos. Istriculasq3 premit.
Grassatur Medijs iam Thracibus atq3 Bohemis
Et morbi genus id Sarmata quisq3 timet
Nec satis extremo tutantur in orbe Britanni.
Quos refluum cingit succiduumq3 fretum
Quin etiā fama est Aphros penetrasse Getasq3
Viq3 sua vtrumq3 depopulare polum
Longius hoc vitiū. q̄3 par sit. crescere vbiq3
Cernitur. e nostris corpora multa luunt.
Scorram Galle vocas. a Scor qd̄ grecus Oletum
Dicit et impurum. rancidulūq3 sonat
Hic Thimius dici posset. si rupta cruorem
Verruca daret. at siccior illa fexet
Condiloma foret. Cangrena ve. grandior his sed
Pustula proserpit. sed numerosa minus
Has a variolis. distinguit causa q istis
Frigidus humor inest. hisq3 Melancolicus
Fit quotiens proprijs Saturnus ab edibus exit
Inq3 Jouis migrat morbifer ille domos
Nam tum reliquias duri senis atq3 maligni.
Jupiter expellit. purgat. et euacuat.
Id qd̄ ab octenis lustris contingere crebro.
In terris vbi sunt corpora sicca solet.
Vnde frequens gallis morbi genus id. vel iberis

Rarūs apud gentes.frigus et humor vbi.
Non illi Chiron.nec item cum fratre machaon
Ferre salutarem posse fatentur opem.
Esto aliqui temptent medicinā adhibere et inungant
Corpus.et in saccum culleolumqꝫ suant.
Crede mihi nocuit preceps medicina frequenter
Quodqꝫ pcussum est scabrius vlcus erit.
Sola iuuat pietas superū.et mora longior atqꝫ.
Cum mithridatis ope.phlobotomia frequens
Mensibus vndenis quo sdā cōtabuisse videmus.
Nec tandem ad plenum conualnisse tamen
Multis lepra minor visum est.Epidimia multis.
Ex posci atqꝫ aliis mors cita.sepe solet.
Sic putor inclusus pungit.premit.vrget.adurens
Inflammat.torquet.prurit et incinerat.
Poscamus veniam superos ideo atqꝫ per aras.
Pacem a celicolis.vota precesqꝫ petant.
Ut saltem immunē seruet pia virgo.sub alis.
Magnanimū regem tam placidumqꝫ suis.
Qui modo Scorosos lygures agit inter.⁊ egros
Liber vt hoc morbo.Cesaris arma ferat.
Cesaris arma.simul sacrū et dyadema reportet.
Rex pius.et summo dignus honore parens
Quē cuncti vnanimes christi de plebe sequamur
Ut videant gentes nos populum esse dei.
Uosqꝫ itali imprimis regem obseruare benignū
Ne vos deterior subruat.interimat
Alea quidē iacta est pernix.Rhamnusia ludit
Atqꝫ indignatur nos voluisse minus.
Nolite O virtus Germana.et viuida corda
Desipere.atqꝫ aliis linquere frena ⁊ opes.
Est aliquid mēbris caput orbis habere monarcham
Quem timeant gen tes.regnaqꝫ cuncta soli.
Qualis magnanimus victor modo Maximilian⁹

Qui fulmen belli est.pacis amator item.
Principis illius mallem iacuisse profecto.
Sub pede.quã externi sceptra tulisse viri.
Simus ideo ciues capiti rogo subdita membra.
Sic patruus nobis mãserit vsqz decor.
Egregias animas prauoz.vmbrasqz sequamur.
Maiorem neqz enim degenerare licet
Qui virtute sua.sudore.armisqz pararunt.
Fortibus.imperiũ.sceptrigeram manum.
Sic Germana deus regna.atqz deifera mater
Perpetuo obseruent. Theutunicũqz decus

¶ Tractat⁹ de origine pestilẽtial' Scorre.siue mala d' Frãzos mgri Joseph Grunpeck de Burckhausen. felici sidẽ Incipit

¶ Capitulũ pmũ de hoim plagis seu flagellis. An. Cui⁹ est naturaliter vel supnaturaliter ex diuina voluntate pueniãt

Solent abditarũ rerũ et a sensu seclusarum solertissimi indagatores. humanum corpus varijs aduerse valetudinis incomodis affici fateri.vt id qd a tam varie ꝛ multiplices q̃litatis natura genitum sit. non valeat nisi ab eadẽ etiã demũ morbis debilitari frangi quoqz quum omne id ex quo connexũ est.in illud postremo dissolui tur. Abeunt etem eo oĩa vnde orta sunt ꝑterea infinitis tũ familiaribus domesticisqz morbis laborare.tñ infestis alienisqz turbinib⁹ affligi.vnde et plures admiratione ducti.cernentes breue hoc tẽpus veluti punctũ vite tot ꝑiculoꝝ generib⁹ tot morbis tot curis.tantoqz metu excruciari ausi sunt dicere. natura hoi nihil ꝑstabilius hoc breui vite curriculo ꝑstitisse. qm̃ sensus etiã hebescunt.membra torquent.ꝑmorit visus.audit⁹ dentes et iã ciboꝝ instrumenta mox ineunte grandiori etate elabunt. Et tñ hoc tps vite anumeret. Ergo illud apud eos ꝓ miraculo habitũ est. Xenophiliũ musicũ centũ ꝛ q̃nqz annis sine vllo corporis incomodo vixisse. O miseram hãc vitã qua dũ crebrius in eius tempestatũ terribilissimis fluctib⁹ ꝛ ꝓcellis exagitati. totiens etiã naufragiũ ꝑpessi sum⁹ .natura

ipsa iniqua nouerca hoīs ne his quidē malis saciata est. Sed maiores indies qualibetqꝫ hora ⁊ vt ita dixerim omni momē to in miserū hoc aīal ceteroꝝ ducem tumult⁹ excitat seuiuntqꝫ in nos iā misera sonestaqꝫ martis arma. iā falciferi saturni innumera mala. nūc pestilentia. nūc fames. magnoꝝ ꝑma malorꝫ semꝑ comes. Insuꝑ nonuꝫ genus morbi nature iuisuꝫ minati ferocitate. qđ e deorum imortaliuꝫ olim aree in gallos demissum fuit. oēs mundi cardines inuadere enitit̄. pluribus in regionib⁹ atrocissime etiā increndescens. Et ꝓrsus pnestine sorores cuncta in hoc orbe huc illucqꝫ versant. neqꝫ isdem in vestigiis ꝑsistunt. hee ꝓcelle ne cnncta recensendo longior sim quo e fonte scaturient. naturali an celestiqꝫ an deifico. hoc loco disserēduꝫ erit. fatebor auteꝫ partim naturaliter. astroꝝqꝫ in fluxu. partim e diuina volūtate accidere solere. id quo fiat modo. ex ordine ꝓsequar.

¶ Scdm capitulū de Pestilētialib⁹ sagittis. preliorū famisqꝫ atrocitate. ac aliaruꝫ huiuscemodi reruꝫ incomodis. quō supnaturaliter ⁊ e diuina voluntate emergunt. Unde etiā malū de Frauzos hac ex causa oriri videtur.

V T celestia contēplātiuꝫ eorūqꝫ oīm ꝗ se sacris litteris dedidere hoīm grauissimoꝝ vtar auctoritate. audebo sedulo fari. ratōne cōsenciente. tria esse telorum genera. ꝗbus dii imortales a mūdi origine nefariā audaciā hoīm cōpressere. queadmoduꝫ tria recēsent̄ flagitia inter oīa facile scda. ꝗ sunt insolentia nimia auri cupido alienis reb⁹ que ad se minime ꝑtinēt vim afferens. scelerata demū libido. q̄ ꝗdem tanq̄ comites semꝑ secuta sunt ea mala. pestilentia. sanguis effusio. vict⁹ penuria. Quippe diuini vates hoc testant̄. Primo Ezeh. xii. capitulo inqt. Relinquam e ⁊ eis viros paucos a gladio. a fame. ⁊ pestilentia. vt enarrant oīa scelera eoruꝫ in gentib⁹. Et rursum. v. capitulo. Pestilentia. fames. ⁊ sauguis trāsibunt ꝑ te. ⁊ gladiū inducā ꝑ te. Tum hieremias. xxix. perhibet. Persequar omēs in gladio. fame. ⁊ pestilentia. Quis inficias ibit his tormentis atqꝫ flagellis cunctas gentes crucia=

ri. Nanq; nostro euo crebrius repetunt. raroq; vltra lustru;
latent p̄stinis ꝟo dieb⁹ octena lustra quietius mortales viue-
bant. S; solet ꝑfecto id esse cause. q̄m p̄sto sunt ea ingentissi-
ma flagitia omniūq; execrabilissima. q̄ ante id t͞pis humani
tas abhorrebat. ⁊ suū quisq; scandalū maximū ducebat. si mi
nimū ꝑpetrare p̄rexit. Nanq; singule etates singulis vicijs
tā cōtaminate cernunt. vt ne puericia quidē facinoris crimi-
ne careat. Unde hee etiā q̄ supiorib⁹ etatib⁹ latuerunt. plage
horribilissime ingruunt. Quare haud clam est hee flagitia e
deifica voluntate in terram. ad terrorē hoīm demitti. q̄ obrem
etiā hec colluuies. quā malū de Franzos vocāt. ex supna vin
dicta demergi par videri pōt. coeunte ꝟo hac causa. astris i p/
sis denegata est ptās. Juxta illud Hieremie. x. A signis celi
nolite timere. que gentes formidāt. q̄m dominus misit pestem
in israhel.

¶ Capitulū tertiū de p̄dictis. deoꝝ telis. pestiferisq; fulmini
bus. Quod e natura ipsa stellarūq; cōfiguratoīb⁹ oriuntur.

c Um nature sancta penetralia adire conor. quo con-
templanti mihi facilior ratio horu; fulminū pateret
que tā multiformi ambage. more vagantis fortune
varijs cursib⁹ ingrediunt multiplicisq; via humana corpora
adoriunt. furtim reseratis forib⁹ cu; introissem. neq; morula
minutissima cōmorandi data esset. hanc celerrimo cursu surri
pui eoꝝ tormētoꝝ causam. q̄ humanū corp⁹ q̄tuor ex elemen-
tis cōflatū est. Humo. Unda. Igne. ⁊ aere. terra ī carne ⁊ ossi
bus maxime apparet ꝑpter terrenā soliditatē. Aq̄ ꝟo ī humo
ribus. celū continet in pulmone iccirco semꝑ in motu est. quia
ventilabꝝ cordis se gerit. ne nimio calore cōsumat cor et dis-
soluat. Sedes ignis ē in corde ideo īferius ē latum supius acu
tum quā formā figura ignis retinet. Unde ex mutatōne ele-
mentoꝝ seq̄tur alteratio corporis. Aliter ꝟo se habente corpore
alterat ⁊ natura ei⁹. Ea rōne plia obueniūt. Nā inflāmatis
corporib⁹. qd̄ fieri solet maxima siccitate dominānte. q̄m fit con
gressus hoꝝ duoꝝ planetaꝝ Saturni ⁊ Jouis ī signo igneo

Urbiū ⁊ opidorū euersiones. regnoꝝ mutatões atqȝ populoꝝ occisiones accidūt. Eadē rōne frumentoꝝ penuria laboratur. Quēadmodū Aristotiles in eo q̄ de natura elementorū ⁊ ꝓprietatib⁹ liber inscribit̄ inq̄t. Anni vbertas ⁊ sterilitas fiūt ꝑ stellarū mutationē in signis diuersis suꝑ clymata septem et mortalitas gentiū ꝓteretarū. atqȝ regna vacua fiūt. apud coitum stellarū duarū Saturni ⁊ Jouis. ꝑ eorū etēm mutationē de tri plicitate ad triplicitatē accidūt accidētia magna. ꝓterea martis cū ꝑfatis planetis cōgressus in casib⁹ eoꝝ significabit terre siccitatē. sicut Albert⁹ in libro de natura ⁊ ꝓprietatibus elemētorū ꝓhibet eueniri effect⁹ scđm cōuenientiam eoꝝ fortitudinis pestilentia demū ex cōtaminatōe celi efficit̄. nā cum sit elemētū valde aliter se hn̄s. ⁊ putredini accomodatum: nos q̄ȝ aīalia ꝑ aerē viuētia quia spiram⁹. Sicut ⁊ alia pulmonē hn̄tia. necesse est vt celū illud putrefactū attractūqȝ interiora corrūpat. Scorra ꝓo pestilentialis. quō latentē causam nature secretis euehat. altius repetendū ⁊ ad stellarū operationem confugiendum est.

¶ Capitulū q̄rtū. de pestilentiali Scorra. siue malo de Franzos dicturus. Originē trahēs e stellarū congressu. videt̄ ꝓmittenda esse primogenia celi formatio.

C Um diuīe maiestatis cūcti potētisqȝ creatoris. sedem altissimā essem cōtēplatur⁹. q̄ septem erraticis sideribus. lucidisqȝ astris alijs īnumeris decorata est. Signifero q̄ȝ tanq̄ȝ menib⁹ cincta existit. id in mentē venit. Eundē optimū maximūqȝ deū ab eterno cū causis secūdis statuisse operari. Idcirco extendi celuȝ vt diuinus vates inq̄t. sicut pellem formans librū vniuersitatis cui⁹ lrīs nemo deesset. Et vt Ptolomei ꝟbis vtar. Sapiētis vultus hui⁹ seculi subiecti sunt vultibus celi vt serpēs celestis terrenis dominet̄. Et draco celestis terrenis īperiū īponat. Est aūt hec mūdi machina optimo in ordine ꝑfectissimoqȝ creata. qm̄ in decēs fuisset. creatorem q̄cq̄ȝ inelaboratuȝ mortali creature reliq̄sse q̄ ex re ambiguitas erroriqȝ inualuisset. vt ne hūana q̄dē rō de naturalib⁹ reb⁹ iudi

care potuisset. Hanc igit̃ õmo geniã firmamẽti seriem. quã fe gurã celi appellãt. lris mãdabo. ꝓsupposita cõi. tã theologorũ ꝙ astronomoꝝ opinione. mundũ creatũ esse in eq̃noctio vernali. Sole existente sub ariete. Ascendit itaqꝫ in inceptõe mundi pm⁹ g̃dus cancri. in q̃ cõfortat̃ Jupiter. Arietis vo eundẽ gradũ decima dom⁹ tenuit primũ deniqꝫ capcorni g̃dũ septimũ obtinuit domiciliũ postremo idẽ g̃dus Libre angulũ t̃re sibi vẽdicavit. ꝛ ea q̃tuor domicilia cardinalia seu angularia vocitãt. ꝑterea domi succedẽtes. cadẽtesqꝫ peculiares signorũ g̃dus sibi ducũt Scd̃a t̃ciũ gradꝫ leonis vndecima vicenis ꝛ septeno. g̃dus thauri. q̃nta vigesimumseptimuꝫ Scorpiõis Octaua ternos aquarij. Deĩceps terciuꝫ domiciliuꝫ occupauit ternos ꝛ vicini virginis g̃dus. Sextuꝫ septenis sagittarij. Nonuꝫ vicem ternos pisciuꝫ duo decimuꝫ septenos geminoꝝ g̃dus. Stellaꝝ nunc erraticaꝝ habitatõnes in q̃b⁹ create sunt cõuenit recenseri. Saturn⁹ itaqꝫ in aq̃rio domo sua ꝓpria cõstitut⁹ fuit. in viceni singuli g̃dib⁹ sue exaltatõis. Jupit̃ deinde in piscib⁹ in octenis ꝛ viceni g̃dib⁹ sue glorie. Mars in scorpione domo sua viceni ꝛ octenis gradib⁹ sue exaltatõis. Sol in ariete domo sua vndenigesimo gradu sue exaltatõis Venus in thauro domicilio suo septenis ꝛ viceni gradib⁹ sue glorie. Mercurius in gemmis domo sua quindenis gradib⁹ sue exaltationis. Luna in Thauro. gradu sue exaltationis tertõ Caput draconis in ternis geminorum gradibus. Cauda autem draconis in Sagittario domicilio suo in tertio exaltationis sue gradu. Neminem vltimo fugere debet. ꝙ Luna gradiendo per caput draconis fiebat cum Mercurio in signo geminoruꝫ. ꝛ hic fuit primus illorum duoruꝫ siderum coitus deinde alijs planetis iuncta fuit luna donec applicuit ad soleꝫ qd̃ fuit vigesimaseptima die ab ipsoꝝ creatione. Licet autem possit alia ab illa describi figura celi. ista tñ contenti erimus. q̃ cõiecturaliter ab astronomis exarata videt̃. humanas siquidem excedit vires calculatio hec. nisi q̃bus diuina reuelatione id patefactuꝫ fuit. Nam ãni ante diluuiuꝫ ĩcerti sunt. Neqꝫ

extant hystoriographi q̄ de his scripsere. Quamobrem ista re-
seruo iuditio ⁊ exami pitorū cōferāq; calamū ad ānos mūdi.

¶ Capitulū quintū de ānorū ab origine mundi calculatione. Etatūq; distinctione. E q̄bus coniunctionū planetarū noticia emanat.ex his tandē antedicta egritudo.

E aliene scientie man⁹ inijcere videar.cuius professio
n minime vel famā vel cōmodū adauxit.ne ve iners barbaroꝝ agrestiūq; hoim iuditiū subeam.q̄ p etatem fieri cuncta censent.adolescentiā q̄z vicio dant. neq; bonarū artiū studijs preditā esse ꝑtinaci verboꝝ impudentissimoꝝ cōtrouersia cōtendūt.q̄ꝝ etiā plerīq; graues viri apud im periū vulgū expertes diiudicantur.vnde tales ad eos minime ꝑcoꝝ attinet sermo.hem pridie is puer tantillus in burckhausen ludū litterarū incolebat. heri gymnasiū vidit. hodie oratoꝝ officinā ingressus.illico nouā editionē clariore luce lucubratā emittit.Age obsecro pudeat te floridā etatē vel rerū venerearū illecebris. vel bestiali crapula triuisse. meritoꝝ igit detrahis bene institute adolescentie.q̄ nullis laborib⁹ nullisq; vigilijs excubijs q̄z parcit.q̄ntū voluptatibus tuis effrenatis libidiniq; pestifere. requiei deniq; animi et corporis concedis tpm tū mihi sumo ad honestas artes recolendas. Neq; ambitionē q̄ adolescentiam imprimis laborare dicis. mihi obieceris.Nāq; nō tā me ambitio vrget q̄ntū te edax liuor die noctuq; torquet.Neq; fatebere me impijs in disciplinis.q̄ Astronomia Oratoria Medicinaq; iuuētutē traducere. q̄m plura sunt.pace tua dixerim.q̄ te ignorare pudor est.q̄uis in altissimo cuiuscūq; etiā facultatis fastigio cōstitut⁹ sis. Exptibus q̄ppe minoꝝ rerū.maiora raro eueniūt. Ex q̄ oēs artes habēt quoddā cōmune vinculū inter se. suntq; ad inuicē colligate Sed ne lectorē tedio afficiā legendi.huiuscemodi conuicia ad rem ipsam redeam.cui⁹ causa calamū ad scribendū impuli.dicturus siquidē de ānis fluxis ab origine mūdi theologoꝝ mihi vsur pabo auctoritatē.q̄ꝝ error si a veritate alieni sunt. me q̄z delirare faciat.cōuenit autē distinctione etatū ꝑnotare q̄s

diuus Augustin⁹ sex dieb⁹ mūdane creatōis adaptat. vt prima etas tanq̄ dies vn⁹ sit.ab adā vsq₃ ad diluuiū.Secūa inde vsq₃ ad abrahā nō equalitate tpis. sed numero generatōnū denas q̄ppe habē reputat̄. Ab abrahā vsq₃ ad dauid tertia Quarta a dauid vsq₃ ad trāsmigratōnez babylonis. Quinta inde vsq₃ ad xpi carnalē natiuitatē.Sexta nūc agit̄ generatio nullo nūero metienda. ꝓpter id qd̄ dictū est.nō ē vestrū nosse tpa vel momēta.q̄ pater posuit in sua ptāte.De illis sex etatib⁹ tractauerūt oēs cronicarū scptores.pmi xpo ānoꝝ rōez habē septuaginta interptes.Deinde Josephus. Orosius.Eusebius Hieronim⁹ Beda.q̄ q̄dē nō parū hnt inter se discriminis.cui⁹ rei causa existit. Nā sumūt partē ꝓ toto qnq₃ eni annos incōpletos ꝓ ānis integris.qm ptereunt ānoꝝ fractōnes dies mēses horas minuta scda tertia zc̄. Elapsi fuerūt igit̄ a pncipio mūdi vsq₃ ad diluuiū Noe.duo milia.cc.q̄dragini z bini āni.Deīde a dilnuio vsq₃ ad ntītatē abrae fluxerūt noningēti q̄dragini z bini anni.A natītate abrae vsq₃ ad dd̄ regez fnerūt noningēti z q̄draginti āni.Et rnrsuz a dauid vsq₃ ad trāsmigratōnez babilonis trāsiere q̄dringenti octogeni z q̄ni āni. Postremo.a trāsmigatōne babylonis vsq₃ ad xpm.preterierūt Quīgēti nonaginta āni.Addēdo eos ānos oēs simul resnltant ab adā vsq₃ ad xpm q̄nq₃ milia centū z nonagīta nouē anni.pcisiorem calculationē Alfonsi tacit̄ nitate ptrāseo Sermonē nūc vertā ad cōiunctōes maximas Saturni z Jouis.quas sequit̄ maior rerū alteratio.

¶ Ca pitulū sextū de cōiunctoībus maxīs saturni z Jouis.q̄ fluxerūt a mūdi exordio q̄s sp̄ secute sūt maxie trāsmutatōs.

Altitonans pater formans astra abinitiō.eisdē cōmisit eēs inferiores tanq̄ pater familias. Sedulo agentib⁹ familiarib⁹ curā rei domestice abitur⁹ tradit vt eaidē gubernarēt disponerētq₃ benigno vt salutari ipsoꝝ īfluxu.q̄ cūcte q̄ hāc incolēt mūdi domū.creature cōsultū ac ꝓuisum foret.cōstituitq₃ martē iudicē. Saturnū q̄₃ iusticie

executore. Alios preterea planetas iudicy ↄsitores & quasi media
tores. q̄ seueri iudicis irā demulcerent. vñ pmisit exeo℞ con=
gressib⁹. & cōfiguratōib⁹ mirabiles in hoc mūdo alteratōes
accidē. psertim ex triū supio℞ saturni iouis & martis. propter
lentuꝫ motū eo℞. Coit⁹ vo eo℞ est q̄dru plex. maxim⁹ q̄ ē tri=
uꝫ noīato℞ planetarū. significatqꝫ res. maxias maxieqꝫ mi=
randas. Saturni tñ & Jouis cōgress⁹ simplr dicit maxim⁹
q̄tiens fit in pricipio arietis. pter effectuū. q̄s significat. mag
nitudinē. quō aūt q̄drifarie partit hec coniunctō. Exequar
Nā saturn⁹ & iupiter in. xx. qꝫ āno semel cōiūgunt. & hāc ap=
pellant ↄiuuctōneꝫ minorē. Jupit siq̄dē pficit cursū suū i duo
denis ānis. Satorn⁹ vo in vicenis. vñ fit vt post vicenos an=
nos cōgrediunt i nono signo ab eo in q̄ pus iūcti fuerāt. dein
ceps post alios vicenos in quinto a pmo. & post tertios annos
vicenos rursum coeunt in primo signo. & hunc coitū solēt vo
care magnū q̄ cōiungit in sexagenis ānis. Dicit qꝫ significa
re pluries sup sublimatōem regū & potētuꝫ. sup q̄ꝫ grauitatē
annone. & ortus vatū. posteaq̄ itaqꝫ in ista triplicitate totiēs
iūcti fuerint. vt ad aliā migrēt coeuntqꝫ vocat cōgress⁹ ma=
ior q̄ fit in ducētis & q̄dragenis ānis significatqꝫ sup mutatōe
secte in aliq̄bus regionib⁹. Sed q̄n ista migratō fit de vna tri
plicitate in aliā. vt de calce cancri in pncipiū arietis. demū dr
ↄgressus maxim⁹. pter reuolutionē saturni trigenis & binis
vicib⁹. fitqꝫ in noningētis q̄busqꝫ ānis & sexagenis. significat
q̄ꝫ sup mutatōe im pio℞ atqꝫ regno℞ supqꝫ ignitas impssio=
nes in aere diluuiū. et tre motū. sup grauitatē postremo āno
ne Prim⁹ igit coit⁹ maxim⁹ saturni & iouis i pncipio arietis
ꝫm cōeꝫ opinionē calculationēqꝫ nō pcisaꝫ & adequatā. sed ve
ritati pinquā. fuit āno a pncipio mūdi tricētesimo & triceno
q̄d cōfirmat p cōgressus minores q̄rū senidē fluxerūt. a mū=
di origine vsqꝫ ad hūc planetarū cōuētū maximū. q̄ hos tri=
centos & tricenos cōtinēt ānos. q̄m vnusq̄sqꝫ cōtingit in vice=
nis ānis. adiiciēdo aūt antedictū coitū maximū noningen=
tos & sexagenos ānos effluit secūs q̄ fuit anno mūdi. 1289 q̄m

vt dictū ē accidit sp in noningentis ꝛ sexagenis ānis psuppo sito igit illo pmo p additōnez iūgit nonigētoꝝ ꝛ sexagenoꝝ ānoꝝ emanāt oēs reliq. Terti⁹ cōgressus saturni ꝛ iouis maxim⁹ in ariete fuit āno a pncipio mddi.2240. Quart⁹ āno mūdi.3200. Quintus.4160.a diluuio.918. Sextus fluxit āno abinitio mūdi.5120.a diluuio.2878. Septim⁹ fuit anno mūdi.6080.a diluuio.3838.vel circiter. post incarnatione xpi.755. Sic in sūma vsqz mūdus stetit trāsierūt septē cōiunctiones maxime.circa qs semp magna monstra.portenta ꝛ pphana ostenta accidere qbus oēs hystorie referte sunt. qm ab oib⁹ hystoriographis accurate lris pdita cōspicim⁹. Octauus couent⁹ maxim⁹ saturni ꝛ iouis in ariete erit āno mūdi. Si de⁹ voluerit.7040.a diluuio.4798.a xpi incarnatōne 1693.vl circiter.qd aūt futurū sit.de⁹ optim⁹ maxim nsqz nouit.q exorand⁹ est.vt nos cōseruet hic feruētes. Scda valitudine post morte vo eterno btitudinis gaudio. has postremo maximas cōiunctōnes eā ob rem notare volui.vt facilior pateat origio hui⁹ acutissime egritudinis.quā astroloicis ex causis conor h inqrere.sermonē nūc vtedo ad cōiūctōnes maiores

¶ Capitulū septimuz de cōgressib⁹ maiorib⁹ planetaꝝ q sunt pncipales hui⁹ elluionis quā mala franzos appellāt. causa.

c Unctarū egritudinū vel mediocrium vel acuratissimarū coit⁹ infortunatoꝝ planetarū causa esse poterit. Nāqz saturnus q frigid⁹ ꝛ siccus existit. hz rōnez atrebilis.illāqz generat atqz augmētat. Ūn etiā cōtinet splenem mansionē ei⁹. Mars vo calid⁹ ꝛ sicc⁹ bilez intuet. illāqz creat ꝛ auget vendicat sibi qz fel domiciliū eiusdem.qpro pter mars excitator belloꝝ dr. In cōgressu igit mollit qsqz suam maliciā pferre ne inferior sit. Saturnus longoꝝ morboꝝ ex atra bili orientiū facile parēs habetur. Mars rursum acutissimarū egritudinū ex bili flāma inextinguibili pfluentiū princeps existit. Ūn ꝛ illi⁹ mali de Franzos originem sibi peculiare ducunt.qd ex corruptis humorib⁹ generari videtur. qs ad se tanqz natos qs generarūt ptinere arbitrantur.ex coitus coꝝ

cōfiguratōe atq₃ dominij fortitudine. id vo q̄ fiat pacto coniunctionu₃ maioru₃ enumeratio illustrabit. Neq₃ eīn clam est me: inter duos maximos saturni ⁊ iouis. ternos ad min⁹ maiores cōgressus fieri in ducētis q̄dragenis ānis. et multo plures minores Saturni ⁊ martis in tricenis. Et rursum plures alie cōtingūt de q̄bus ptolome⁹ in Centiloquio. vbo q̄nq̄gesimo pmo inq̄t. Ne obliuiscaris centu₃ viginti cōiunctōnū que fiunt in stellis erraticis in illis eīn est maior sciētia eo℞ q̄ fiunt in hoc mundo. Quinimo int̄ quaslibet duas cōiūctōes maximas. est ad minus vna reuolutio orbis. id est octaue spere. in sexingentis q̄dragenis ānis. ⁊ etiā plures reuolutōes magni orbis. in trecētis sexagenis ānis. fiunt insup plures reuolutiones saturni. q̄ q̄dē cūcta nō paru̅ hn̄t significatōis in pmutationib⁹ seuaru₃ regno℞ ingentiūq₃ egritudinu₃. ⁊ alio℞ magno℞ effectu₃. ſm doctrinam excellētissimorum astronomoru₃ Quāobrem qn̄ earu₃ cōfiguratōnu₃ plures incidūt ī vnū annu₃. Sequnt̄ varia miracula. q̄ oib⁹ mortalib⁹ stupori ⁊ admiratoni existūt. Euenit autē paucis exactis ānis. Seuus saturni. ⁊ iouis coit⁹. q̄ hui⁹ mali de franzos. q̄d iā misere igruit causa existit. quē quidē pluribus verbis cōplectar.

¶ Capitulu₃ octauu₃. de pma causa hui⁹ pestilencialis Scorre siue mali de franzos fluens excelesti constellatione.

Proximis idib⁹ nouēbrib⁹ egypciacu₃ quēdā riuolū scaturientē e medio. vt aiunt. phylosophorum fonte celeri cursu traijcere couabar. Nam ⁊ assidue cursitando cu₃ philosophos atq₃ medicos. tum oēs etiā sapientes cōsulendo. Sedulo inq̄rendo intentissimeq₃ cogitando. q̄dnā id mali esset. q̄d tam misere pmit. vrget. inflāmat. torquet. prurit. incalescitq₃ mortalium corpora. Sudorifero nimio labore vsq₃ sopore pfligat⁹ fuerā. quū autē vnusq̄sq₃ se illi⁹ rei originem ignorare fateret̄. illico statui Egypcio℞ gymnasia adire Cūq₃ pauissem oculos in cristellīa illi⁹ fluuij amenissimi vnda. intuererq₃ maiores natu viros illic sese recreantes. q̄ rursum amicabilissimos vult⁹ in me conijcerēt cōsedi cōfabula=

uiqz. Auidus vo sciendi q̄s se gereret. tum vn⁹ q̄ aderat dextera in aure mihi susurrebat. eo sō esse Hypocrate. Galienuz Auicennā. Platonē. Aristotilē. Ptolomeum. Alioqz ferme innumeros astrologos recēsebat. q̄ de rerū naturaliuz celestiūqz contēplatōne dsererēt. Int̄ cetera q̄dā hui⁹ mali de Franzos causam discutere elaborabāt asserētes id esse plantam noctis Alij Mentagorā. Alij lepre speciē. eis dē q̄bus hec egritudines sanant̄ remedijs mederi. Alij sicca corpora dūtaxat hoc morbo laborare firmabant. Jccirco gall' crebri⁹ eueniret. preterea ex sat̄ni frigiditate. q̄tiēs domo sua egressus fuerit. ad domiciliūqz Jouis migrasset. Quippe tunc Jupiter reliquias malivoli senis q̄z saturni expelleret in quadraginta ānis crebrius fieri solet. postremi dictuz hoc partim affirmabāt. partim vo negabāt. licet etem̄ strictiorib⁹ corporib⁹ vt galloruz (alioꝝ ve id generis frequenti⁹ cōtingat. q̄propter etiā francigenaꝝ nomē ꝓpriuz sibi vendicauit. nāqz maluz de franzos vocitari cōsueuit nō aūt a Germanis. Jtalis. Britānis. Anglicis. Sarmacis alijs ve gētib⁹ nomē sibi īdituz accepit. Sed gallica de gēte q̄ sui nōis mo[n]umnentū. peculiare ac ꝑpetuuz sibi inussit. q̄d nullū vnq̄ꝫ passuruz ē liturā. hac vo tēpestate repsit nō solū ꝑ latiuz. Sz serpit q̄z ꝑ germaniā. Sarmaciā. Bohemiā Thraciam. Britaniā. ⁊ prsus omēs mūdi cardines vsqz occupauit q̄d pristis tpib⁹ nūq̄ꝫ ē audituz. Priorē igit̄ rōnē sedulo infi ciabant̄. Nāqz quō fieri potuit. vt idē morb⁹ de gallis ad tot gentes trāsueheret̄ quū eo ante hac francigine sepi⁹ laborarint. nunq̄ꝫ tn̄ menib⁹ vrbiū pressi fuerūt. vt alia regna petere ꝓhiberet̄. q̄nimo ꝑ orbis regiōes sicut iā dissemīati fuerunt haud tn̄ id maluz in alios hoīes miserūt. q̄d iā ab altero i alterum tanq̄ꝫ sagitta torquet̄. Quāobrem astroꝝ ꝑitissimi latentem hui⁹ egritudinis causam acuti⁹ inuestigātes plura scpta digna ꝓtulere. q̄ hic nō est recensendi loc⁹. illud satis ē cōmemorasse. recdegisseqz i memoriā Galliā a Joue regi. Saturnū supra angliā. Martē vo alemaniā dn̄ari. vn̄ quuz postremo vt mos est feruētis nouitatumqz auide adolescētie. verba pre

mere ꝓpria nequirē. in eū ꝓrupi planetaruꝫ coitum. q̄ paucis exactis ānis fluxit. eundē esse hui⁹ morbi proprissimā causaꝫ varijs argumētationib⁹ ostēdēs. a singul' mihi assensuꝫ fuit interim abire coacti sunt. Naqꝫ sese ab inferis ab imortali Joue. in fluuiolū hūc missos fuisse ad hoim salutē fatebant̄ ea q̄ sūmo cōsilio cōclusissent Obsignata charta mihi tradidere q̄ ꝑ orbē frarū disseminarē. sic e ꝯspectu meo euanuerunt magno edito gemitu. Ego veluti stu pefact⁹ in vrbē redij. hācqꝫ subiunxi hui⁹ mali de franzos causam que sequit̄.

Capitulū. ix. de mala franzos. qđ manauit e maiore duoꝝ planetaꝝ saturni ⁊ iouis ꝯgressu. ex qꝫ solis radiorū amissiōe

I N tanto huius horribilis. terribilissimiqꝫ portenti oībus mortalibus inauditi inuisi atqꝫ penitus incogniti causam varie differentium conuicio. diu mecuꝫ multūqꝫ cogitaui. quid factu optimū foret. An populare iuditiū subirem. An calamū ab omni scribēdi offitio cōprimerē Quū sic hesitarē. id mihi forte incidit. eū mētibus hoim errorem inculcatū esse vt omnium rerum apud semetipsos acerrimi censores esse videant̄ clarissimoꝝqꝫ virorum scripta apud plerosqꝫ ignorātes vicio dari q̄ tū sine omni menda in lucē ꝓdidere. Jccirco si meaꝫ operā minus ꝓbent haud ꝓpterea infamia dignus sum censendus. cū dignissimi viri oī virtute sapientia atqꝫ doctrina. ꝑditi petulatissimā obtrectatorum linguā minime effugiāt. testis est Ualerius. qui nullā ait esse tātam felicitatē qꝫ malignitatis dentes vitare ꝑossit. Quāobreꝫ dilacerer̄ afficiaturqꝫ omni ignominia fama mea ab indignis nō pudor ē scripsisse. Sed adolescenciā ignauia luxu qꝫ inerti sine bonis lrīs traduxisse. Obsecro equū te ꝑbeas iudicem qui hanc primū adolestētie mee editionē legis. Si humanitate ipsa ductus ferim ad aliquē errorē. eundē pietate tua corriges. ne me futura scribendi arduiora spe priues. Hanc aūt accipe huius Mali de Franzos incultam casuam. Accidit q̄ppe Anno incarnatōis dñice Millesimoquadringentesimooctogesimoquarto expauescendus. Saturni et Jouis coitus die

vigesim a quita Novembris hora Sexta minuto quarto post meridie horoscopante Canceri gradu sup orisonte illius horrendi couentus. Signu fuit infelicissimu Scorpionis Martis domiciliu. ternis et viceni eius gradibus. Et rigidus ille atqz maliuolus Saturnus ecentrici sui eleuatoe ac circuli sui latitudinis in septetrione altitudine z sublimitate. Jouem benignu oppressit. Mars qz coiunctois domus regia in domo ac regali signo z domicilio pprio ostitutus oem illius cogressus gubernatone sibi vedicauit. Jupiter itaqz benignus Saturni z Martis impugnatone suis. subditis natisqz nequit salutare ferre subsidium. Deinde anno sequeti octogesimoqnto vigesima sexta die. Marcij horrenda et seua solis eclipsis euenit. cuius testimoniu magni illius conuentus significationez ingressum est. malignosqz effectus eius peiores redidit. Neqz malicia ista hactenus terminata fuit neqz finem imponet. donec ad aliam planetarum arcem migrabit. Illum cogressuz ex pauescendum infinite fere tempestates secute sunt. iam pestilenciales fluctus qui ad huc seuiut. iam bellorz pcelle. nuc etiam famis turbinibus maximis pressi sunt miseri homines ptere inuasit humanu genus elluuies hec pestilentialis. hoc est Mala de Franzos. quod quidem hec coniuncto de Gallis in Germanos trasuexit. dehinc in alias complures regiones Est nanqz comptum q Jupiter dnatur sup Galliaz seu Franciam. qui est calidus z humidus. z ex humoribus vendicat sibi sanguinem. Domiciliumqz eiusdem qd est epar. vnde sanguinem generat augmentatqz Uirtutem quoqz vitale corroborat. in calido etenim et humido conseruatur vita. Quaobre Galli ex natura gaudet optima corporis dispositone. celerius tn incidunt in morbos z grauius egrotat pter viuidi caloris abundantiam. corporumqz repletionem. que quidem saturitas humorumqz copia vehementius putredini z resto sunt. Et ex quo in psato Saturno z Jouis coitu. masuetus salutarisqz Jupiter p Saturnum ferocissimu supprimitur. Martis quoqz impedimento qui dominu ac imperium huius con

iunctõis peculiare sibi ducit. pstratus iacet. Sequitur caloris ꝛ humidi detrimentum. Quippe saturnus atram bilem quã generat ꝛ augmẽtat inducit in corpus. quia frigid⁹ ꝛ siccus existit. nature infestus recentesq3 humores corruptioni credit Mars deinceps temeritatem suã cõmiscet bilem flãmia ignis ardẽtiorem priori malo adiiciẽdo. ita pfecto ꝙ hij salutiferi. humores tã ex sua primogenia natura migrẽt. referta vitali arce mortiferis humiditatib⁹ saẗni ꝛ martis vt tã fetida. imũda grossa sordidaq3 materies cõgerit. quã etiã hũanitas ipsa abhorret. fetoris rõnẽ h3 saturnus. ꝗ plane tã sordiũ fetidissima rũq3 rerũ pricipẽ se gerit. vñ pria causa apparet esse atra bil ꝗ hãc impuritatẽ generat. Scḋa bilis ꝗ auget eandẽ. Accenditq3 eas cõtritas humiditates. Nã mars est parẽs oĩs inflãmationis. Iccirco puto intrinsec⁹ ĩ eo malo de franzos videt ferme eadẽ laborãtes hoĩes egritudine. igne cõsumẽ tã inflãmat. incinerat. torquet. premitq3 vt miserabile sit dictu. plures inqꝫ sedari dolorẽ morte optant. Illã sordidissimã materiem vi enitit natura expellẽ ad naturaliaq3 hoĩm vbi ẽ cõgressi⁹ venarũ demittit. Nã ꝛ signũ scorpiõis in quo cõuentus iste planetaꝝ fact⁹ est dominiũ illi⁹ mẽbri habet. neq3 tñ pfecte cõtingit eo in loco expulsio. quare ad alias diffundit corporis nobiliores partes ppter sanguĩs corruptionem fluxit. Deinde morb⁹ iste ad italos ꝗ videnẗ participare cũ gallis. tũ ad germanos trãsiuexit martis in illa cõiunctõe pricipatus. manat postremo ad anglicos. atq3 alios saturni ministros. Illud tñ neminẽ fugere velim. oẽs iouis natos maiori hui⁹ egritudis formidine vrgeri. ꝗbus deinde signũ illud cõgressus ascendit in natiuitate. Est alia etiã causa sepefati morbi reuolutio Saturni decẽnialis. ꝗ ãno octogesimonono cõpleta fuit. ꝛ nunꝗ sine aliqua singulari mutatione preterijt. Nunc ad remedia progrediamur.

¶ Capitulum decimum de remedijs cõtra sagittas hui⁹ pestiferi morbi siue proluuiei de franzos.

e Æquo sagitte iste ex atrebilis acuitate bilisqz inflammationib⁹ dirutis in homie ꝓpugnaculis erũpunt ab altero q̃z in alteruz torqueri videnť. tanq̃ peregrinus morbus. Quobrem etiã cuz pestilẽtia affinitatẽ habet. Idcirco clypeoꝝ opifices deligendi sunt. q̃ optime fabricent. Facile autem restiteris. vbi domicilio post te relicto. in quo laborantes scorta decũbunt. celuz clariuz purumqz ante te tuleris vbiqz ad hoꝝ hoĩm cõsuetudine sedulo abstineris. Namqz ea tela inficiunt aerẽ. q̃ multiplicat⁹ ad alteꝝ ĩtoxicat et eundẽ ipsiuz. Vitare etiã opꝫ p̃ciuz ẽ lauatoria cõia ac tẽ ptãte. q̃m̃ pori patẽt. Posteaq̃ vero q̃sq̃ senserit ventos anni motu aliquo excitari. His premat reb⁹ cythere melodia. psallẽdi arte pythagore. cõuiuijs insit. Orpheus cuz Amphiõe. Ven⁹ tñ cum cerere semoueanť. Neqz bachus liberaliť calices fecundet. Delectabũnt etiã iocundi sermões de reb⁹ altissimis q̃ nõ moueãt memoriã ad cogitãduz de egritudine hac. Stupham suffumigent carbones ignei instructi mirrha cuz albo thure. aut g̃nis iuniperi preterea epule aceto aut agresta cõdiãť. rectificeť autem celuz vt in pestilẽtia. prĩo vniuersaliť accẽdẽdo ignẽ mane ⁊ vesperi plurib⁹ dieb⁹. queadmoduz galien⁹. in eo q̃ de comoditatib⁹ tyriace libell⁹ inscribiť. hãc purificatõz cõmẽdat. cuz inq̃t. Quo circa laudo mirabilissimuz hypocratẽ. q̃ pestilentiã nõ aliter curauit q̃ a poema ad elinos attinxit. nisi vertens aerẽ ⁊ alterãs p̃cipic̃s ne attraherẽť ꝑ respiratões aer infect⁹. iussit etẽm̃ in qualibet orbe accendi ignẽ. nõ sim plicem materiã ignis habentẽ. sed flores ⁊ serta odorabilissima cõsulebat esse cibuz ignis ⁊ insuꝑ ĩfundẽs pigmẽtoꝝ pinguissima ⁊ odorẽ bonuz habẽtia. Laudo etiã ingeniuz Anthonij Ceruisoni q̃ mundenť strate a fimo rebusqz alijs aerẽ inficiẽtib⁹ Rectificatõ deinde aeris specialis hoc pacto fiat. Mane et vesperi optimuz est. vt cuz hoĩes voluerint se credere quieti. ignez pauxilluz accendãt. quẽ foueãt thure. ligno aloes. Cariofolis. mastice. Cypresso ⁊ alys rebus id generis. deligať de hinc domiciliuz in estate ĩ locis decliuib⁹ ⁊ depressis ab ipressiõe celesti.

remotis fenestri a parte septētrionali atq3 oriētali qr aspect⁹ optim⁹. Postremū remediū magis est necessariū qđ preseruat hoīes ab hac pestilentiali eluuione. ꝛ est rectificatio corporum Et hoc contingit bifarie. Uno modo p debitū vite regimen. Alio mō p debitā euacuationē. Ordinatum regimen debet esse eo modo. vt oīa genera pisciū effugiant. Fructus deinde dulces. Similit carnes humide. vt porcoꝝ. agnorū. castrorum. omniūq3 auiu3 aquaticaꝝ. Hoīes vtant his carnib⁹. vt sunt pulli. galline iuuenes. vitelli hedi. caprioli. turdi. perdices. fasani. auicule alpine. potius q̄3 cāpestres deligant. Hee vero carnes cum aceto aut agresta. succo limonum granatorū aut arātij condiant. laudant q3 eo tpe acetū bonū magis q̄3 acria. que nō sic a corruptōne pseruāt. nec sic humorū ꝛ spirituū inflammationē extingunt. vescant insup his carnib⁹. assis potius q̄3 elixis. Fercula sint lenticule cū aceto condite. portulaca. lactuca q̄3 pparata aceto. potus sit vinū bonū cum meracū. S3 dilutū neq3 dulce. vel aq̄ pmixta aceto vel agresta. vel succo granatoꝝ. Similit sirupi acetosi aqua pmixti cōmendantur ꝛ sic patet pma corporū purificatō. Scđo rectificant per euacuationē. Quedā autē medicine his te pestatibus adhibende sunt corpus euacuantes a multitudine humorū. Et quedam corpora alterantes ꝛ phibentes humores a corruptōne et venenositate. Euacuantes in duplici diffrentia sunt. quedā3 eīn sensibiliter euacuāt. vt phlobotomia, farmacia ꝛ. gargarismata. ꝛ similia. queda3 insensibiliter vt fricaciones. pectinationes Quantū ad pmas medicinas cōsiliū pitorū in arte hac est. vt corpora calida ꝛ humida sanguinea q̄ sunt caloris viuidi et psertim iuuenes ꝛ q̄ vtuntur carnib⁹ ꝛ vino sepius phlobotomia vtant. plus tū vel min⁹ s̄m repletionē vel sanguis mltitudinē. etatisq3 cōditōnem. qm̄ corpa talia maiori subiacent piculo. humores siquidē corū put redini magis parati sunt. ꝛ item crebrius vtant euacuatōne p farmatiā cum his pillulis Recipe Aloes sucultrum partes duas. croci mirre ana partem vnā. incorporetur cū pauco vino albo odorifero. ꝛ formentur

pillule. de quibus robusta et repleta assumat dragmam unam minus vero repleta et facile solubilia assumat dragmam. j. hee pillole humiditates extraneas euacuant. et a putrefactione humores bonos preseruant. Euacuatis autem superfluitatibus prime digestionis et secunde. prouocentur sternutationes tres vel quattuor cum veretro piretri et cubebarum ana. ʒ. j. et misceantur. fiant deinde gargarismata cum aqua frigida et aceto permixta. per nares autem attrahatur aqua rosacea cum pauco aceto et eam phora per mixta. Euacutiones vero insensibiles sunt fricaciones. que fieri debent per totum corpus. maxime ad dorsum et brachia antequam de lecto surgant Pectinationes longe fiant postquam surrexerint et superfluitates deposuerint. Et hec de medicinis corpus alterantibus et euacuantibus. Medicine vero alterantes et a corruptione preseruantes sunt tyriaca. antidotum. andromaci. postremo fiat hominibus laborantibus hoc malo de franzos vnguentum secundum artem tale Recipe cerusse vncias. ij. litargiri auri et argenti ana. ʒ. i. et ß. masticis. olibani ana vnciam. i. resine pini. ʒ. iiij. Alumis conbusti vncias. ij. Argenti viui extincti vnciam ß. Succi malorum citomorum vnciam i. et ß. Cere albe. Oleum oliue quantum sufficit. Gargarisma deinde taliter fiat. Recipe mellis rosati colati vncias. ij. Dyamoron vnciam. i. et aquarum rosarum. matris silue plantaginis florum siliginis rubij consolidum minorum. ana vucias. ij. misceantur insimul. Reliquis in rebus consulentur dignissimi medicine doctores qui sanius quam ego consulere possunt. preterea ad altipotentem ihesum xpistum primarium medicum confugiamus. ad eiusque genitricem diuam virginem mariam. que nos ex hac turba et colluuione sordida ad sedem euehi concedat vbi perfruamur euo sempiterno.

¶ Habes Bernharde de walckirch meo iuditio licet minus graui sed simplici sinceroque et hominis. vt ita dicam. tyronis opusculum vtile lucubratum proximis Nonis nouembribus. quod causam huius elluuionis que iam ingruit explicare videtur. Nam neque quisquam inficiari potest eam non e siderum concursibus. configurationibus quoque originem exprimere. quum a natura ferme aliena sit anteaque inuisa incognita atque penitus inaudita hisce in re

gionib⁹. Si tamē nō est elaboratū subtili artifitio. quēadmodum minerua phidie. seu Venus appellis. tamē gratum tibi erit amici munus. Nā nō postulo vt in archā aureā reponas et tantifacias quanti Ptolomeus philadelphus bibliotecam suā oīs generis libroꝝ refertissimā estimauit. Neqꝫ vt tanto in honore reseruanduꝫ putes. quanto Darius libros Homeri retinēdus duxit cuꝫ scrinio capto inter spolia qđ erat auro gēmisqꝫ ac margaritis ꝑciosum custodie voluminuꝫ homeri dare ꝑcepit. Neqꝫ inhibeo posteaꝙ sedulo ꝑlegeris vt igni non credes. qm̄ non sunt Virgilij codices quos diuus Augustus cōtra voluntatē eius cremari vetuit. Vale nobilitatis vnicū specimen. Iteruꝫ vale omnis litterature amator.

¶ Querimonia Mentagrici.

Dicite morboꝝ causas et signa docentes
Cur mihi mentastra pect⁹ ⁊ ora tumēt
In cresčnnt papule distorto corꝑe putres
Et minuit vires sp in ore sitis
Horiferum swalet monstrun nō tristi⁹ illud
Vt reor in fernus qđ cubat ante lacus
Nulla quies totas noctes suspiria duco
Polluit egrediēs ꝓxima ꝙqꝫ vapor
Quis fert auxilium feret hic ꝑdoct⁹ ioseph
Qui medicam nobis accumulauit opem